

DANMARK-KINA.COM

NR.

DanmarkKina

121

2024

Den planlagte rotur fra Kina til Shingu i Japan. 2234 km – præcis så mange år det er siden, at Xu Fu stævnedes ud på sit togt.

AF CHRISTIAN HAVREHED

GRØN SKIBSFART OG LIVETS ELIKSIR

I 2001, mens jeg boede i Hongkong og forberedte mig på at ro over Atlanterhavet sammen med kineseren Sun Haibin, faldt jeg over eventyreren Tim Severins bog *The China Voyage: Across The Pacific By Bamboo Raft*. Det lød som en rigtig god bog at læse, inden vi skulle ro 5.000 km over et ocean i en 7 meter lang robåd, så den købte jeg. Det blev skæbnesvangert.

Ikke på grund af alt det tekniske med overlevelse til søs i et primitivt fartøj. Vi kom over Atlanterhavet uden større knubs, hvorimod Tim og hans besætning måtte reddes midt på Stillehavet. Det var mere spørgsmålet: "Hvorfor i al verden bygger man en tømmerflåde og forsøger at sejle tværs over Stillehavet?" Det lyder jo bindegalt!

Med det var det ikke. Det gav faktisk god mening.

Her skal vi lige et smut omkring Thor Heyerdahl for at forstå hvorfor. Thor havde det svært med akademiske dogmer og snæversyn. Ingen ville lytte til hans teori om, at det lige så godt kunne have været amerikanske indianere, der havde befolket Polynesien i oldtiden. Det behøvede ikke at være asiaterne. Han blev udskammet. Hvordan skulle indianerne have gjort det? Det var Columbus, der opdagede Amerika. Den gamle og nye verden havde ingen kontakt før Columbus. Punktum.

Så Thor fandt et gammelt hulemaleri af en tømmerflåde i Peru, byggede en replika, kaldte den "Kon-Tiki" og sejlede

den til Polynesien i 1947. Så kunne de lære det, de skide bedrevidende akademikere. Indianerne kunne godt have befolket Polynesien i oldtiden.

Men akademikerne var lidt ligeglade. Bare fordi indianerne kunne have gjort det, var det jo ikke ensbetydende med, at de rent faktisk havde gjort det.

Med Kon-Tiki-ekspeditionen startede Thor en helt ny genre af forskning, experimental archeology, hvor man f.eks. bruger replika af gamle fartøjer til at sandsynliggøre en teori eller historie, som den akademiske verden har vendt ryggen. Måske fordi den akademiske verden ikke rigtig havde noget andet valg pga. hans berømmelse, fik Thor masser af

æresdoktorgrader fra sneisevis af universiteter, men den akademiske verden kan i bund og grund ikke lide ham, fordi han tvivlede på deres konklusioner.

Hvis vi troede blindt på den akademiske verden, så var hverken Troja eller vikingernes bosættelse i Newfoundland blevet fundet. I den akademiske verden var de steder afskrevet som sagn, så det gav ingen mening at lede efter dem. Nogle eventyrlige sjæle tænkte anderledes og fandt stederne ved at følge geografiske beskrivelser i henholdsvis Iliaden og de islandske sagaer.

Det er i det perspektiv, at Tim Severins bambusflåde gav god mening.

Som eventyrer, forfatter og experimental archeologist var Tim altid på jagt efter nye, eller rettere gamle, historier, der kunne prøves af. En af de historier, han faldt over, var historien om Xu Fus togt østpå i 210 fvt. for at finde livets eliksir, som guderne i havet østpå besad.

Det var en glimrende historie, fordi det var Kinas første kejser, Qinshi Huang, som alle har hørt om (ham, der er begravet med terrakottahæren i Xi'an), der sendte Xu Fu af sted. Historien blev nedskrevet i Kinas første officielle historiebog (Kina har 24 officielle historiebøger), Historiske optegnelser af Sima Qian, færdiggjort ca. 91 fvt.

Tim lavede ikke megen videnskabelig forskning, inden han førte projektet ud i livet i 1993. Han forlod sig på, at Joseph Needham havde skrevet i *Science & Civilisation in China*, at Xu Fu måske var rejst til Amerika. At han endte med at bygge en bambusflåde virkede lidt tilfældigt, men på den anden side findes der uhyre lidt information om / arkæologiske fund af kinesiske fartøjer fra oldtiden. Han stævneede ud fra Vietnam, fordi Kina var et lukket land, men Vietnam har intet med Xu Fu at gøre. Da han kom op forbi Japans østkyst for at fange Kuroshio-havstrøm-

men over mod Amerika, blev han blæst ind til Shingu, hvor han blev overrasket over, hvor kendt Xu Fu var der.

Historien var enormt spændende, men jeg syntes, at Tim var taget at sted på et lidt tyndt grundlag. Så jeg tog kontakt til ham: "Christian, hvis du begynder at fordybe dig i akademisk forskning, så får du aldrig tid til at lave selve eventyret". Det var, hvad Tim havde at sige om det.

Men hvorfor lytte til en erfaren eventyrer, når man i stedet kan gøre livet svært for sig selv?

Jeg besluttede mig for, at jeg en dag ville lave mit eget Xu Fu-projekt, der skulle være dybt forankret i forskning, og det skulle udføres sammen med kineserne og japanerne. Kina og Japan skulle ikke blot være rekvisitter.

Og så skulle vi selvfølgelig starte vores togt fra Kina, Xu Fus hjemland.

En 6 meter høj statue i Japan af Xu Fu, the man himself.

Båden ankom til Kina i marts 2023. Den er klar, bortset fra at der skal nye sponsorklistermærker på. Dem der ses, er fra 2022-projektet "Danmark rundt i robåd for et renere hav".

Efter jeg roede over Atlanten i 2001, sejlede jeg med Troels Kløvedal på første del af hans Kinatogt i 2002, hvorefter jeg blev gift med Véronique, flyttede til Shanghai, fik børn og et rigtigt arbejde som direktør for bl.a. Viking fra Esbjerg. Sideløbende lavede jeg Xu Fu-forskning på lavt blus. I 2013 flyttede vi til Danmark, og i 2017 var vores børn så store, at jeg kunne bevæge mig tilbage i eventyrverdenen.

Så siden 2017 har jeg uden indkomst arbejdet mere eller mindre fuld tid på at strikke et forskningsbaseret eventyrprojekt sammen: Har kineserne, ligesom vikingerne, besøgt Amerika inden Columbus?

Her følger jeg to beretninger fra Kinas officielle historiebøger til dørs. Xu Fus togt fra 210 fvt. og Hui Shens beretning om Fusang fra 499 e.kr. Begge historier har været brugt som argumentation for, at kineserne må have besøgt Amerika inden Columbus, men intet er bevist. Min tidsafgrænsning er slut Yuan-dynastiet. Jeg holder mig langt væk fra Gavin Men-

zies' beretning om Zheng Hes togter i 1421. Det år Kina opdagede verden, som er løst baseret på officielle historiske kilder fra Ming-dynastiet.

Menzies' bog fra 2002 blev en international bestseller, og mange slugte rådt Menzies' påstand om, at Zheng He har besøgt stort set alle steder på kloden, inklusive Amerika. Men der er intet i de historiske kilder, der understøtter den hypotese.

Derudover har jeg inspiceret flere af de arkæologiske fund, som Menzies fremhæver som bevis for, at kineserne har været i Amerika inden Columbus. Nogle findes slet ikke, andre er fra efter 1492. Så når den akademiske verden dømmes Menzies' forskning ude, så er jeg enig. Det sagt, så er hans bog meget spændende at læse.

Bare fordi jeg er enig med den akademiske verden i, at Menzies' bog er lidt for langt ude, så betyder det ikke, at akademikere nødvendigvis har meget til overs for mig og min forskning.

I november 2019 brugte jeg en uge på Needham Institutet i Cambridge. John Moffett, der er hovedbibliotekar, var ikke meget for mit besøg og sendte mig ud på et iskoldt lager, hvor jeg fik lov til at stå ret op og ned ved en skrivepult med meget dårlig belysning, for at læse Needhams personlige notater vedrørende mulige kinesiske rejser til Amerika inden Columbus. Det var, hvad John syntes, jeg var værd. Men ved frokosttid var han alligevel blevet bekymret for, om jeg var frosset ihjel, så han kom ud på lageret for at finde mig.

Vi spiste frokost sammen. Jeg var meget ydmyg og sagde til alle forskerne i frokoststuen, at jeg var lægmand og slet ikke kunne sammenlignes med dem, men jeg prøvede at gøre min forskning, så godt som jeg nu kunne, og i øvrigt syntes jeg, at Menzies var noget af en klaphat.

De blødte lidt op, for de kunne godt høre, at jeg kunne mit stof, så efter frokost kom jeg bogstavelig talt ind i varmen og fik et kontor stillet til rådighed med

både lys, bord og stol. Da vi tog afsked om fredagen, sagde John: "You know what, Christian. I think Joseph would have liked what you are doing. You are welcome back any time".

Det har taget Sun Haibin og mig tre års vedholdende renden kinesiske myndigheder på dørene for at få lov til at ro ud af Kina. Det har været så svært, bl.a. fordi Kina ikke er åben for lystsejllads, og der er ingen lovgivning for at håndtere et projekt som vores. Så vi har skullet have en specialtilladelse, og de hænger ikke ligefrem på træerne. Især ikke, når vi vil ro til Japan, som Kina jo ikke er bedste venner med for tiden.

Jeg tror, vi har fået lov, fordi vores ro-projekt i 2001 også var helt uden for regi.

Kina var dengang også meget skeptisk, men det gik godt, så hvorfor ikke bruge os igen, som en slags prøveballon? Derudover har mange, heriblandt foreningen Danmark-Kina, skrevet støttebreve. Ved hjælp af dem har vi kunnet vise de kinesiske myndigheder, at kinesere, danskere og japanere bakker bredt op om projektet. Så en stor tak til alle, der har hjulpet os med et sådant brev.

Det var også på tide, vi fik den tilladelse! Hvis vi skulle have ventet endnu længere, ville det nok have været mere relevant at lede efter ungdommens kilde i stedet for livets eliksir. Men nu er afrejse-datoen fastsat til 25. maj 2024.

Ved et pudsigt sammentræf, så er det i år 50 år siden, at Danmark og Kina indgik en bilateral maritim samarbejdsaf-

tale. Aftalen blev forlænget sidste år af erhvervsminister Morten Bødskov ved Marintec 2023 i Shanghai, med fokus på grøn skibsbygning og grønne maritime teknologier.

Danmark har endnu ikke besluttet, om man officielt vil fejre jubilæet, men hvis man vil, så ville det være oplagt at gøre brug af vores projekt i den forbindelse.

Symbolikken er ikke til at tage fejl af. Der er ikke noget grønnere skibsfart end en robåd med rugbrødsmotor, og Sun Haibin og jeg er gamle venner.

Christian Havrehed /
黄思远 (He/him/his)
Explorer, Sinologist, Speaker & ESG
Advocate
Web www.yantu.com

STØT YANTU

Vi søger derfor midler til at få projektet professionelt filmet, så det kan bruges til at fremme dansk-kinesisk samarbejde og venskab, enten på landeniveau eller af individuelle firmaer og brancheorganisationer. Derudover kunne der laves et spændende dokumentarprogram.

Alle, der støtter os, får naturligvis en slurk af livets eliksir, når vi finder den. Skulle vi imod forventning ikke finde den, så kan alle, der støtter os, stadig glæde sig over, at de har hjulpet med at få en helt speciel dansk-kinesisk maritim venskabshistorie dokumenteret.

Og det kan man også leve højt på længe.

STØT HER: WWW.YANTU.COM/DONATIONS

FOR STORE STØTTEAFTALER, KONTAKT CHRISTIAN@YANTU.COM